

Med tanke på detta arbetes form och innehåll, vilket knappast kan ge anledning till anklagelser för katoliserande tendenser, är det nästan sorglustigt att läsa författarens försvar för namnet »Brevier»: Namnet »Breviarium» ha vi icke valt därför att vi »romanisera», vilket man i våra dagar förebrår alla dem, som betona Kyrkan och det kyrkliga livet, utan därför, att det icke finnes något bättre och kortare uttryck för det vi åsyfta.

Vad man än må anmärka mot detta arbete ur liturgisk synpunkt, måste man dock erkänna, att det har sitt stora intresse ur den synpunkten, att det visar, hur det, som en gången tids oförstånd berövat Kyrkan, dock med styrkan av en andlig makt ånyo bryter fram och väcker det gamla till nytt liv, enligt den regel, som möter i ett citat, att »tamen utile esset revocare consuetudinem et disciplinam veteris Ecclesiae. Habet enim multo majorem fructum quam vulgus cogitat.»

E. S.

Alpirsbach.

(Från Tyskland.)

Det skall säkerligen intressera åtskilliga av denna tidskrifts läsare att erhålla underrättelser om det arbete inom Tysklands evangeliska kyrka, som före kriget hade sin samlingspunkt i Alpirsbach. En av dess ledare, Dr. Fr. Buchholz, som bl. a. besökte Båstadveckorna, har meddelat följande därom:

Den kyrkliga verksamhet, som är känd under namnet »Alpirsbach» och utgör en viss tysk motsvarighet till Laurentius Petri Sällskapet, kunde under hela kriget genomföra sitt arbete nästan oinskränkt med årligen sju »kyrkliga veckor» vilka 1943 flyttades från Alpirsbachs kloster till Tübingens stiftskyrka, och åtskilliga liturgiska bearbetningar angående mässa och tidedgård. Först under julen 1944 kom verksamheten att nedläggas på grund av att verksamhetens ledande och drivande krafter blevo förhindrade: den ene fördes s. a. s. från altaret bort till koncentrationsläger, den andre övade sig i sjukvård. Och då nu, i år, den kyrkliga verk-

samheten åter kunde uppta sitt arbete var framför allt den kyrkliga och teologiska situationen mindre gynnsam för arbetet vid gudstjänsten än i de gångna åren. Med osedvanlig och förvånansvärd intensitet söker en stor del inom kyrkan och teologien dra sig från den besvikande yttervärlden — men jag tror, att det var kyrkan själv, att det var vi kristna gudstjänstivrare, som blevo till den största besvikelsen i det gångna årtiondet, ty vi ha icke med yttersta kraft förhindrat att odjuret steg fram ur avgrunden, därför att vi voro klentrogna — till den kyrkliga gudstjänsten, som kanske är ett lugnare område än Europas och världens ytterst problemrika läge. Det väldiga intresset för liturgien, som nästan behärskar den evangeliska kyrkan i Tyskland, är i själva verket till en stor del en flykt undan dagens politiska, rättsliga och sociala spörsmål och således med rätta utsatt för en skarp kritik. Men å andra sidan är för den s. k. »politiska gudstjänstens» skull arbetet vid den »kyrkliga gudstjänsten», som onekligen utgör medelpunkt och kraftkälla för den politiska, en outhärlig och nödvändig uppgift för kyrkan. Det är därför som kyrkliga verksamheten åter upptagit sitt arbete till förmån för en vid texten bunden och av texten reglerad predikan samt för en gestaltning av gudstjänsten, som svarar mot dess innehåll således sitt arbete på det teologiska och det liturgiska området.

Så ha i år anordnats tre »kyrkliga veckor», en efter påsk i slottet Meisenheim vid Glau, som samlade omkring 30 deltagare omkring studiet av Barths dogmatiks nyaste band under under-tecknads ledning, en i juli i det kända f. d. Klostret Blaubeuren i Schwäbische Alb, som studerade ivrigt Karl Barths exeGES av Genesis 1 och 2 under teol. Dr. Bizers ledning och en i augusti i Heidelberg, som såg omkring 50—60 deltagare åhöra professor Ernst Wolfs (från Göttingen) föreläsningar om huvudspörsmål inom reformatorisk teologi i anslutning till Augsburgiska bekännelsen. Vid sidan av detta teologiska arbete samlades deltagarna dagligen till matutin och laudes, till sext, vesper och kompletorium samt två gånger i veckan till högmässa, vilka gudstjänster alla utfördes med gregoriansk koral. Julen skall högtidlighållas med en vecka i Wellingsbütte utanför Hamburg. — Så länge Alpirsbach med dess oförlitneliga kyrka på grund av yttre hinder ej kan åter bli medelpunkten för vårt arbete, måste vi respektera Tysklands zonindelning och försöka bli s. a. s. bofasta i varenda zon, så räkna vi med att Erfurt kan bli centrum för den ryska

zonen. För att kunna arbeta intensivare, blir det nödvändigt att omdana den hittills alldeles fria sammanslutningen till ett sällskap med juridiska kvaliteter.

Denna yttre förändring har ingen inre omdaning till följd. Tvärtom. Kyrkliga verksamheten vet sig fortfarande som en gren av den bekännande kyrkan och känner sig bunden vid Barmensynodens resolution år 1934. Den ser f. n. sin huvuduppgift i återföreningen av predikan och nattvard i högmässan samt i tide gårdens återupplivande. Därför har vår verksamhet blivit en, för resten även av katolska teologer mycket uppskattad, medelpunkt för den gregorianska korallen. Därför blir det teologiska arbetet något outhärligt och har mest att tacka för Karl Barths dogmatik och Ernst Wolfs reformationshistoriska forskningar. Därför står den i ständig kontakt med Rudolf Alexander Schröder, en av Tysklands förnämligaste diktare, som nu börjar översätta de gamla hymnerna. Därför försöka vi åter samla Rudolf Kocks konstnärliga skola. Liksom år 1933, då vi började vår verksamhet, kan än i dag ingen bättre rubrik sättas över den kyrkliga verksamheten än Wallins kända vers, som vi bruka avsluta varje vesper med och som i Wallins psalmbok utgjorde fjärde versen av psalmen 424. Vi ha att tåligen lida och vaka och därtill skola vi stärkas och därför få vi lova och bedja vår Gud med Olavus Petris ord: Gud give oss alla sin helga nåd, att förbliva vid hans ord.

Friedrich Buchholz

Kyrkliga verksamhetens preces.

Elisabethenstift i Darmstadt

10 september 1947.

Textkommittéen av år 1850.

År 1862 utökades evangelieboken med två nya årgångar texter, en betydelsefull händelse i den svenska perikoptraditionens historia. Tillkomsten

av de nya perikoperna har skildrats av D. Helander i hans värdefulla skrift, *Kyrkans texter*, 1938, som också ger den historiska bakgrunden med